

Негребецький Владислав Валерійович,
доцент кафедри криміналістики
Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого, кандидат
юридичних наук, доцент

СУЧАСНІ МЕТОДИ БІОМЕТРИЧНОЇ ІДЕНТИФІКАЦІЇ НА СЛУЖБІ КРИМІНАЛІСТИКИ

На сьогодні біометричні системи достатньо широко використовуються в різних сферах життя людини. Завдяки автоматизації та швидкості роботи розпізнавання особи біометричні технології є дуже корисними в будь-якій галузі діяльності людини, де необхідно перевірити і підтвердити особу за її біометричними характеристиками. Відповідно й у криміналістиці застосування біометричних технологій теж набирає оберти. Так, широке поширення набули автоматизовані дактилоскопічні ідентифікаційні системи (АДІС), що використовуються в кримінальній реєстрації. Наприклад, у Харкові в 2002 році була введена в експлуатацію АДІС «Дакто-2000» [1, с. 142]. Перевага такої системи, стало очевидним, коли в період із серпня 2002 р. по березень 2010 р. завдяки використанню цієї системи було встановлено 988 осіб, причетних до нерозкритих злочинів, установлені особи 629 невідомих трупів, 164 випадку приховання особами своїх анкетних даних, об'єднано 27 кримінальних проваджень.

Загалом в експертній службі МВС України за роки існування функціонувало біля 10 різних видів і версій АДІС («Папілон», «Дактомат», «Монна Ліза», «Сонда», «Сонда+», «DEX», «УкрDEX» та ін.) [2, с. 1081].

В 2017 році Уряд України затвердив Положення про національну систему біометричної верифікації та ідентифікації громадян України, іноземців та осіб без громадянства [3]. Документом визначено, що це автоматизована система, створена в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини, за допомогою якої забезпечується встановлення особи іноземця та особи без громадянства, які в'їжджають в Україну, виїжджають з України, здійснення контролю за додержанням ними правил перебування на території нашої держави. Система фіксації біометричних даних має посилити безпеку перетинання кордону, запобігти в'їзду в країну небажаних елементів, удосконалити та прискорити прикордонний контроль. Інформація з цієї системи передаватиметься до Національної системи верифікації та ідентифікації громадян України, іноземних держав та осіб без громадянства, що й слугуватиме посиленню безпекового чинника.

Ідея створення біометричних систем була пов'язана з необхідністю створення систем безпеки до стратегічних об'єктів. Така технологія потрібна для того, щоб в автоматичному режимі розпізнати конкретну особу, якій у випадку підтвердження особи буде наданий

доступ до об'єкта [4, с. 39]. Таким чином, біометрична технологія – це методи й засоби автоматичної ідентифікації й підтвердження особи людини, засновані на фізіологічних або поведінкових характеристиках. Для того, щоб технологія була біометричною, необхідно, щоб вона була придатна для використання автоматизованими засобами, тобто без участі людини – контролера. Розпізнавання повинне відбуватися швидко в реальному часі.

На Україні компанією Техносерв Україна ще в 2011 році було запропоновано «Каскад-Потік» – система автоматичної ідентифікації особи по відеозображенню обличчя в потоці людей, що дозволяє виконувати пошук на транспортних об'єктах, в місцях масового зупинення людей і в пунктах пропуску [5].

Столичне комунальне підприємство «Інформатіка» проводить тестування нового аналітичного модуля відеоспостереження в рамках проекту «Безпечне місто» (Kyiv Smart Safe City) [6]. Унікальний модуль дозволяє шукати злочинців не тільки завдяки спеціалізованим камерам розпізнавання особи. Він фіксує зображення з будь-якої камери, установленної в рамках мережі й порівнює їх з наявною базою правопорушників. Якщо система виявляє подібність, оператор відразу одержує тривожний сигнал. Отже, правоохоронці зможуть швидше відслідковувати небезпечних злочинців. До складу нового аналітичного модуля розпізнавання осіб входить аналітична система й база даних, що полягає зі списку розшукуваних людей.

Ще однією важливою передумовою розвитку й використання біометричних систем у криміналістиці є підготовка кваліфікованих кадрів. Як правило, усі ці системи є високотехнологічними, тому необхідна відповідна підготовка персоналу.

Список використаних джерел

1. Удовиченко О.А. Функціонування регіонального дактилоскопічного обліку в Науково-дослідному експертно-криміналістичному центрі при ГУМВС України в Харківській області. Криміналістичний вісник. 2010. №2. С. 140–144.
2. Хахановський В.Г. Автоматизація експертних дактилоскопічних досліджень. Форум права. 2011. № 1. С. 1078–1084.
3. Положення про національну систему біометричної верифікації та ідентифікації громадян України, іноземців та осіб без громадянства. Постанова Кабінету Міністрів України №1073 від 27.12.2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1073-2017-p#Text>. (дата звернення 05.06.2021).
4. Мороз А.О. Біометричні технології ідентифікації людини: огляд систем. Математичні машини і системи. 2011. № 1. С. 39–45.
5. Каскад-Поток. URL: https://technoserv.com/img/kaskad/kaskad_potok.pdf.
6. Kyiv Smart Safe city. URL: <https://www.kyivsmartcity.com/kyiv-smart-safe-city>.